

Afghanistan anno 1976

Jeg arbejdede i 70erne for et udmærket firma, hvor de oversøiske rejser var budgetteret til 1. klasse. Da jeg fik job i Beirut, "byttede" min kone og jeg billetterne med et kontant beløb, som så dækkede 3 herlige uger gennem Europa, Tyrkiet, Syrien og Libanon i vor nykøbte bil på grænseplader.

I forbindelse med min senere udstationering i Hong Kong i 1976 havde jeg for første gang muligheden for at se noget af Østen. Efter et kort blik på kortet havde vi ikke svært ved at ofre komforten og de frie drinks (som der dengang kun var på 1. klasse) - og så var der næsten frit valg på alle hyl-der.

Nogle af klubbens ældre medlemmer vil kunne huske hippie-tiden med de store Afghaner pelse - og når jeg lukkede øjnene, rullede der billeder frem af Silkevejen, Khyber Passet, Aleksander den Store og Djengis Khan. Jo, Kabul var et oplagt valg til det første stop.

Turen gik via Rom til New Delhi, og det var min første tur med en B747 Jumbo. Efter 4-5 transit timer i en lufthavn, som i dag bedst kan sammenlignes med en mexicansk busstation, fløj vi videre til Kabul og blev indlogeret på byens vistnok eneste vestlige hotel Intercontinental.

Turen foregik i marts og der var stadig sne på bjergene, som omgiver Kabul på alle sider. Hotellet ligger (lå?) på en høj lidt uden for byen, og vi tog straks en taxa ned til centrum. Der var en enkelt stille gade med turist butikker og massevis af afghanske artisana ting. Vi skilte os kraftigt ud fra både de få langhårede hippier og den lokale befolkning...

Men ellers forekom denne del af byen ret kedelig med Østeuropa-agtige bygninger, brede gader med få biler og en del militær. Jeg har slået efter og set, at 3 år inden vort besøg havde militæret under ledelse af Muhammad Daud afsat kongen og erklæret landet for en republik. Historien derefter har som bekendt været en nærmest uafbrudt række krige og stridigheder.

Vi fandt så ned i en åbenbart mere folkelig del af byen, hvor der var en slags souk. Ikke meget i sammenligning med vort gamle shopping center i Beirut souk'en, men der var da en del mænd (og næsten ingen kvinder). Også tæppehandlerne holdt til i dette område tæt ved floden, hvor de vaske-de tæpperne og hængte dem til tørre på muren, der adskilte floden fra vejen.

Der var et offentligt kontor i nabolaget og naturligvis dermed de sædvanlige skriverkarle og fotografer. Jeg husker tydeligt en flink mand med en stor trækasse, et sort klæde bagtil og noget der lignede bunden af en Cola-flaske foran. Han fik så kunderne til at stille sig op, holde armene stift ned langs siden og smilet fast forankret i et minuts tid. Der må fortsat være en del mennesker fra den generation, for i mange områder klapper folk stadig hælene sammen i helt stiv retstilling, når de skal fotograferes.

Frokosten blev indtaget mellem krydderi souk'en og floden, hvor slagterne holdt til med deres små lunser fårekød ophængt i snore langs fortovet. Trækulsgriillen tog nok det værste fluelort, og det smagte nogenlunde som det skulle.

Altså ikke den helt store oplevelse - men næste dag skulle vise sig at blive ganske anderledes.

Da vi kom tilbage til Hotel Intercontinental - hvem var så ved at checke ind? Jo, ingen ringere end min forgænger på kontoret i Beirut, Hans Ove, som solgte mælkepulver for et amerikansk firma. Hans afghanske forhandler inviterede på lokal underholdning den efterfølgende dag, hvor kvartfinalen i kampen om det afghanske mesterskab i Buzkashi skulle afgøres. Dette spil må være afghanernes lidenskab, for selv med de efter vor målestok høje billetpriser var stadion fyldt med mennesker, da kampen begyndte.

Kort fortalt, så er der to hold ryttere på hver 6 personer, som skal få en udstoppet kalv hevet over baglinjen. En forrygende blanding af rodeo, hockey og amerikansk fodbold, hvor begge hænder og det meste af kroppen blev brugt til at læne sig ned og ud for at få fat i kalven og give den videre til en fri medrytter.

Denne træning til kamp på hesteryg har sikkert været værdifuld, så længe afghanerne nøjedes med at bekrige hinanden. Efter at have udfordret først Sovjetunionen og nu USA er den ædle kunst tilsyneladende gledet noget i baggrunden. Der ses ikke mange heste i reportagerne fra landet.

Derimod ser folk ikke meget anderledes ud end for 25 år siden – tøjmoden er stadig den meget afslappede stil med god plads til benene, og det er nok spørgsmålet om den nye Taliban skægmode vil overleve vinteren.

Det var ikke just kærlighed ved første blik mellem Kabul og mig – en kold og trist by med temmelig utilnærmelige mennesker. Jeg er bange for, at når terror bagmændene er blevet udslettet og der kommer en ny demokratisk regering, så vil de forsmåede grupper blot begynde forfra.

På den anden side har Vesten vel også fået øjnene op for, at på disse kanter er vore værdier ikke nødvendigvis det eneste rigtige. Måske er en rask kamp den egentlige gode livskvalitet for en afghaner – og enshallah kunne man jo være så heldig at komme i paradiset...

Søren Padkjær, nr. 112

Billedtekster:

Først skylder jeg en tak til Fiil Frandsen, som har indscannet mine gamle lysbilleder til JPG-filer.

Polo:

Fiils betegnelse for Buzkashi kampen. Bemærk den taktiske hvide forfølgelse af den røde rytter med kalven, medens den hvide angriber forsøger at vriste kalven fra modstanderen. Kvaliteten tillader nok ikke et nærmere studie af de interessante typer på tilskuer pladserne, men de kunne være vredet ud af næsen på aftenens TV-nyheder fra Kabul (efter barberingen).

Sælger:

Et gadehjørne på krydderi markedet. Så vidt vi kunne bedømme indeholder glassene lægeurter, og de små toppe foran på den flettede kurv menes at være helt frisktrillede medikamenter.

Hos slagteren:

Dagens tilbud på økologisk lammekød. Bemærk den flotte træstub, der anvendes til at hakke kødet til kufta.

Marked pelse:

Turist gaden og bevist på vor tilstedeværelse: Min kone står til venstre i billedet med en pose fra Brugsen..

Marked pelse 1:

Forkert titel – det er faktisk ristede jordnødder, pølser og let frosne bananer samt andre småhandlende. Bemærk tiggerkonen øverst til højre.

Moské:

Et blik ned ad hovedgaden med floden i midten, militær, kærre, gamle biler og handelsfolk.